

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia Zaringo Badensis

Schöpflin, Johann Daniel

Carolsruhae, 1763

Caput III. Marchiones hachberga-sausenbergici

[urn:nbn:de:bsz:31-295084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295084)

C A P U T III.
MARCHIONES HACHBERGA-
SAUSENBERGICI.

R U D O L P H U S I.

AB ANNO 1300. USQUE AD ANNUM 1314.

§. I.

Henrici II. Hachbergici Marchionis, dicti Sedes & nomen.
Equitis, filius natu junior, Rudolphus,
in paternæ hereditatis divisione Saufenbergæ
fortitus est Castrum, quod haud procul

Kandra, in aditu Nigræ Silvæ, rupi nec altæ nec præcipiti
impositum, prima Marchionum hujus lineæ sedes fuit, unde vulgo
Linea Saufenbergica dicitur, Marchionibus licet Hachbergæ
retinentibus nomen. De monte *Sufenberc* cum Abbatia S. Blasii
An. 1232. transactum supra vidimus. (a) Tractus ille superioris
Brisgoviaë, ad Saufenbergæ Castrum spectans, *Sausenharda*
nuncupari solet.

(a) Periodi Hermann. Cap. VI. §. I. pag. 321.

Anno 1300. die Sabb. ante Annunt. Mariæ Rudolfus, Marchio de Hachberg, cum fratre suo Henrico literas compositionis inter Comites & Civitatem Friburgensem sigillo suo equestri firmavit. Sexennio post Castri Spanegg, infra Brisacum ad Rhenum siti, proprietatem iudicio feudali fratris sui Rudolfus obtinuit. (b)

§. II.

Judicium
provinc.
Brigov.

Anno 1309. die Merc. post S. Margarethæ Judicium provinciale habitum est Sliengæ, in Saufenhardæ confinibus, cui Judicio, Rudolphi Marchionis & Landgravii Brigoviæ nomine, Walravus, Thiersteinensis Comes, præfedit. In eo Rudolfus documenta sua de vico Uchtingen, de Castro Spanegge, de bonis in Bischoffingen & Froschbach, de Advocatia in Gretzhausen & decimis in Griesheim produxit. (c) Paulo post Walravus Comes & Johannes de Endingen, Miles, de sententia hac ad Aulicum Imperatoris Judicem, Henricum Comitem de Spanheim, scripserunt literas, quibus Waltherus Dom. de Rütenlein, Burckardus Dom. de Ufenberg, Wernherus & Cuno de Bergheim, Arnoldus de Grünenberg, Ludovicus de Ratoldorf, Cunradus Schaler de Benkon, novemque alii recensentur Assessores Judicii. Eodem

(b) Cap. præced. §. III. pag. 353.

(c) Codex Diplom. ad hunc Ann.

anno pro vicis Rotwilre, Bergen & Vogtsberg ad montem Kayferstuhl Walthero de Richenberg ducentas marcas argenti ponderis Colmar. se debere profitetur Rudolphus.

§. III.

Anno 1311. mortuo Walthero de Rœtenlein, idem Rudolphus una cum Lutoldo de Rœtenlein, Præposito Basiliensis Capituli, Dynastiæ Rœtelanæ possessionem uxorio, uti videtur, nomine adivit. Uxoris Rudolphi nomen licet nobis ignotum, Rœtelanæ profapiæ tamen eam fuisse, ex eo colligimus, quod Rudolphi filius Henricus Lutoldum hunc appellat *Avunculum* suum. (d) Castrum Rotenberg in Dynastia Roetelana Thuringus de Ramstein & Conradus Münch de Munchsberg arbitrari quatuor Equitum Basil. sententia Lutoldo huic atque Rudolpho Marchioni pro 250. marcis argenti tradere coacti sunt.

Roetelana successio.

Anno 1313. die Ven. ante Palm. Conradus Schalerus de Benkon, miles Basil. Rudolfum de Hewen, Aulæ Johannis, Regis Bohem. atque Vicarii Imp. judicem reddit certiozem, se Lutoldum Præpositum & Rudolphum Marchionem in oppidi *Schopheim* & Castri *Roetenlein* reduxisse possessionem.

B b b 2

(d) *Unser Ochein selige.* Charta est An. 1316.

§. IV.

Rudolfi
mors &
liberi.

Ita aucto aliquantum accessionibus patrimonio An. 1314. Rudolphus I. decessit; (e) ex conjuge, quæ Roetelana fuisse videtur, (f) pater trium filiorum, Henrici, Rudolfi, Ottonis, qui singuli ex paterna & materna hereditate aliquid obtinuerunt. De Anna filia nobis infra est sermo.

H E N R I C U S.

AB ANNO 1314. USQUE AD ANNUM 1318.

§. V.

Roetela-
na here-
ditas ex
asse.

Anno 1315. die Sat. ante S. Joh. Bapt. Otto de Ampringen, Miles, cum sculteto & fenatu Sulzbergenfi de argentifodinis Brisgoviae inter Episcopum Basiliensem & Henricum nostrum, Brisgoviae Landgravium, controversis, sententiam pronuntiavit. In Literis his jam *Domini de Roetelen* titulo insignitur Henricus, partem illius Dynastiae possidens. At sub finem ejusdem anni (g)

(e) In Literis Andreae de Aft, An. 1314. datis, vocatur *beate defunctus*. Vid. Cod. Diplom.

(f) IMHOFFIUS Tab. Geneal. 76. Partis II. Rudolpho nostro uxorem dat Agnetem de Reichberg; uxorem ejus appellans, quæ extiterat foror. Hæc nupsit Walthero de Reichenberg, Militi superioris Alfatiae.

(g) Ante festum S. Thomæ 1315.

Lutoldus, Basil. Præpositus, gentis Rœtelanæ postremus, donatione inter vivos, coram Officiali Curiae Basiliensis, tradidit *Henrico Domicello, Margravio de Haperg, Lantgravio Brisgaugia*, præfenti & recipienti, omnia bona sua & possessiones ac jura Dynastiæ Rœtelanæ; reservato sibi duntaxat ad vitam libero eorum bonorum usu & fructu. (h) Lutoldus brevi post obiit. Henricus ergo totius Rœtelensis Dynastiæ solus factus est compos. Successores ejus, Marchionum Hachbergæ & Dominorum in Rœteln titulos continuantes, brevitatis causa frequentius appellati sunt *Marchiones Rœtelani*.

§. VI.

Anno 1316. pridie Ascens. Margravius Henricus de Hachberg, *Dominus in Rætelein, Lantgravius Brisgovia*, cum fratre Ottone, Johanni de Howenstein, Militi, Annæ de Buttinkon, uxori ejus, horumque liberis utriusque sexus bona in Tossenbach contulit in feudam.

Acta
Henrici
varia.

Anno 1317. Johannes & Rudegerus de Endingen, pater & filius, Milites ac cives Neoburgenses, Henrico, Margravio de Hachperg juniore, Lantgravio Brisgovia, jus reuisionis competere fatentur in bonis, in Hertikein & Furbach sitis, quæ

B b b 3

(h) Codex Diplom. Badensis ad An. 1315.

ab ipso in feudum acceperant. Vocatur Henricus hic *junior*, ut a patruo suo distingueretur Henrico, Hachbergicæ lineæ auctore, de quo supra jam sermo.

A. 1318. Annam sororem suam Henricus in matrimonium collocavit Friderico, Comiti Friburgi; septingentæ marcæ argenti promissæ sunt in dotem. Pro summa hac Landgraviatus Brisgoviæ oppigneratus Friderico; ut suo loco docebitur. (i) Henricus brevi post A. 1318. obiit improlis. (l)

§. VII.

Pistorii
errores.

Errat PISTORIUS, quando successores, Rudolfum atque Ottonem, pro filiis Henrici venditat, qui fratres ejus fuerunt. Fraternitatem declarat Charta An. 1334. qua Landgraviatum Brisgoviæ Friderico, *sororis* suæ marito, oppigneratum testantur, adeoque Annæ & Henrici fratres se fuisse ostendunt.

Sed & duos alios errores commisit Pistorius; quando Henricum nostrum circa A. 1334. obiisse tradit; quum jam ab A. 1326. nulla Henrici, sed modo Rudolphi & Ottonis mentio fiat; quodque Henrico Saufenbergico fratrem assignat Rudolphum, illum

(i) In Capite de Landgraviatu.

(l) IMHOFFIUS Tab. LXXVI. atque HUBNERUS Tab. 229. Henricum hunc generis sui propagatorem male constituunt.

Henrici III. Hachbergici filium, Ordinis Johannitici Commendatorem, An. 1343. mortuum. Saufenbergicus noster Rudolphus uxorem & filium habuit; vixitque usque ad Annum 1352. ut ex dicendis patebit.

RUDOLFUS II. ET OTTO
FRATRES HENRICI.

AB ANNO 1326. USQUE AD ANNUM 1384.

§. VIII.

Anno 1326. die Ven. post S. Galli Rudolfus & Otto Acta fratrum ab An. 1326. fratres, Marchiones de Hachb. Domini in Rœtelein, Landgravii Brisgoviae, cum Lutoldo, Domino de Krenchingen, ejusque filio Henrico, de Castro in Branbach, (m) quod commune ipsis erat, amice transegerunt, futurisque litibus componendis tres arbitros elegerunt.

Anno 1327. feuda, quæ Ludovicus de Bütenein ab ipsis tenebat, Henrico de Hungerstein, avunculo ejus, ad ipsius Ludovici preces, concesserunt.

Anno 1331. Ordinis Johannitici Fratribus aquam in sua prata Neuenburgensia ducendi jus (n) a Slienga usque ad Rhenum pro XXX. marcis argenti Otto concessit.

(m) Castri hujus ruinæ hodieque visuntur Brombaci. Possessores ejus sunt Reichii a Reichenstein.

(n) Ex rivulo, qui vocatur *dis Hoell*.

Anno 1333. Margaretha de Staufen, Hugonis Monachi, Militis Basil. vidua, omnia bona, quæ a Lutoldo de Rœtelein & Conrado de Gœskon, Basiliensi & Werdenfi Præpositis, avunculis suis, in Brambach & Eggenheim, alibique heres acceperat, Rudolpho atque Ottoni, Marchionibus coram sculteto Basiliensi tradidit.

Anno 1336. vicum Brunstatt, prope Mulhusium in Sundgovia situm, Conrado & Friderico de Iltzig, fratribus, & Johanni de Bergheim, cum jure patronatus & judiciis in feudum eidem dederunt Marchiones. Eodem anno bellum cum Lutoldo de Krenchingen ejusque filio gesserunt, quod demum An. 1344. compositum.

§. IX.

Acta ab
An. 1341.

Anno 1341. Rudolfus & Otto, fratres, decimas & jus patronatus in Haltingen Berchtoldo Waldnero, Militi, pro 1400. florenis oppignerarunt. Testes erant Comes Walravus de Thierstein, Egeno Comes de Furstenberg Ord. S. Johannis, Goetzo Comes de Furstenberg, Hannemannus Monachus, Custos Basil. Conradus & Burcardus Monachi de Landscron, Jo. Ulricus de Domo, Crafo & Wilh. Waldenarii, Milites.

Renovata inter Marchiones hos & inter Lutoldos de Krenchingen, patrem ac filium, Canonicum Argent. de quibusdam

successio-

successionis Rœtelanæ partibus subinde controversia; utraque pars tandem in Conradum, Comitem Friburgi, compromisit, qui Marchionibus vicum Brambach, Krenchinganis vicum Nider-Eggenheim addixit.

Anno 1348. Johanni de Rheno, in Hefingen, Militi, vicum Haltingen pro quingentis aureis oppignerarunt.

§. X.

Anno 1352. Ottonis conjux Elifabetha decessit, Comitis Ottonis
uxor. Imeri de Straßberg filia, cui propter nuptias centum marcas auri puri dono promiserat, eorumque loco reditus villarum Vogelbach, Malschberg, Lutschbach &c. assignaverat. Elifabetha hac sine liberis defuncta, donum hoc ad patrem ejus jure hereditario pervenit. At socero suo persuasit Otto, ut reditibus istis tamdiu careret, quam Rudolfus Marchio, Ottonis frater, Saufenbergæ Castrum possessurus, nec terras cum fratre divisurus, (o) Ottoque in vivis futurus esset, manente tamen penes Marchiones reluendi jure.

Hic postrema Rudolphi mentio; qui uxorem habuit Rudolphi
uxor &
filius. Catharinam, Ulrici, Comitis Thiersteinensis, filiam, quæ ad XII. Kal.

(o) So lange er mit seinem Bruder ungetheilt seyn würde.

April. A. 1385. superstes, Basileæ in Ecclesia principe sepulta est. (p)
 Prodiit ex ea Rudolphus II. Marchio, An. 1343. natus, cujus
 tutelam deinceps gessit Otto patruus, adeoque terras Saufenbergicas
 suo & pupilli nomine administravit.

§. XI.

Ottonis
 regimen.

Anno 1355. Hugo de Loerrach concitata Ottonis Marchionis
 ira, aliter cum eo reconciliari non potuit, quam refutatis feudis,
 quæ ab ipso tenuerat, quæque deinceps recepit.

Anno 1356. die Sabbati ante S. Ulr. Otto, Marchio Hachb.
 Dominus in Sufenberg, Landgr. Superioris Brisgovix, suo ac
 pupilli sui, Rudolphi March. nomine, curiam & jus patronatus in
Rüdliken Dieterico de Keppenbach, Johanniticæ Domus Friburgi
 Brigov. Commendatori pro 600. florenis vendidit. Actum hoc in
 Judicio publico provinciali, Tannenkirchæ; præsentibus Henrico;
 Hachbergenfi Marchione, qui suo rem consensu probavit, ut &
 Godofrido de Stauffen, Erckeboldo Slegelholz, Armigeris &c.

(p) URSTIS. *Chron. Basil.* pag. 63. & 169. Monumentum ejus adhuc extat
 prope portam Choro vicinam. Vid. TONJOLA *Basilea sepulta* pag. 5. sq.
 Jo. GAMANSIUS *Geneal. Badenf.* Cap. XXXIV. tradit, eam marito suo
 in quarto gradu consanguineam, atque hinc a Papa Clemente VI.
 dispensationem petitam & impetratam fuisse.

Anno 1357. cum Johanne de Eptingen, Milite, in Loerrach habitante, bona communia ibidem divisit, & insequenti anno Urfulæ de Baden ac liberorum ejus partem Castris Loerrach comparavit.

Anno 1358. die Mart. post S. Mich. Otto Marchio sui ex fratre nepotis, Rudolphi, tutelam abdicavit, eamque Walravo Comiti Thiersteinii cum Castris Brambach & Sufenberg tradidit. Actum coram judicio minoris Civitatis Basil. Rudolfus tamen cum tutore suo eadem Castra patruo Ottoni anno sequenti reddidit.

Anno 1361. partem Castris & vici Loerrach a Johanne de Eptingen, Milite, dicto *Puliant*, pro 1100. florenis emit.

Anno 1362. jurgia habuit cum Diet. & Leonhardo, dictis ad Solem, civibus Basiliensibus, ob judicia in Hufen. Conradus de Bernfels & Ottmannus Schaler, judices, judicia capitis Ottoni, reliqua Solariis addixerunt.

Idem Otto Anno 1364. factus est fidejussor Conradi, Johannis & Heinrichi fratrum, Comitum de Furstenberg, a Neoburgo, Brisgoviae civitate, bis mille florenos mutuantium.

§. XII.

Anno 1366. Otto, Marchio de Hachberg, Dominus in Roetelen & Sufenberg, Rudolfo, ex fratre nepoti, qui majorem tum ætatem attigerat, dimidiam Castrorum *Sufenberg, Brombach*

Otto &
Rudolfus
conjunctim.

Loerrach partem cum vicis bonisque omnibus, ad ea pertinentibus, tradidit, & posthac cum eo, ut antea cum ejus patre, rexit conjunctim.

Anno 1368. Rudolphus Marchio Castrum *Otlikon*, (q) vicus *Wile*, *Winterwile*, *Welmingen*, cum hominibus & bonis in *Haltingen*, *Hiltelingen* & *Hünigen* pro 1400. marcis argenti, Basiliensis valoris, emit a Conrado Munch de Munchenstein; cum consensu filiorum Conradi.

Anno 1369. dimidium vicum *Marticelle* (r) a Schœnaviis Otto & Rudolphus Marchiones emerunt.

Anno 1370. curiam & decimas in *Rüdlingen* (s) Jacobus de Tegernowe cum filio suo iisdem Marchionibus, Dominis directis, vendidit.

Anno 1371. die S. Stephani Lepoldus, Dux Austriæ, Ottonem & Rudolfum, Marchiones, de Castro Rœteln & oppido Schopfen Oeniponti investivit; quæ prima nobis locorum istorum investitura, ab Austriis facta, in Chartis occurrit. Castrum & oppidum An. 1315. quo Rœtelanæ Dynastiæ donationem fecerat Lutoldus, libera fuerunt.

(q) *Otlikon* Castrum inter Minorem Basileam & vicum *Weil*. Post Pacem Westphalicam reconstructum *Fridlingen* appellatum est a Marchione Badensi, Friderico V.

(r) Cella Martini, hodie *Marzel*. in Saufenberg. Dynastia.

(s) *Rüdlingen*.

Anno 1371. Otto & Rudolfus Marchiones, in Caſtro Suſenberg conſtituti, mutuæ ſucceſſionis pactum inter ſe iniverunt.

Anno 1372. Johannes Epifc. Baſil. Rudolphi Marchionis juridiſtioni in Kirchen, a ſe violatæ, Literis ei datis proſpexit. Proditorem Caſtri Iſtein in Marchico illo vico Epifcopus ceperat, ultimoque Baſileæ affecerat ſupplicio.

Anno 1374. idem Rudolfus inter Comites Equitesque comparet, qui Ludovico de Gliers, Domino de Froberg caverunt, ut Petrum Scalarium ex Caſtro ſuo Froberg, ubi captivus tenebatur, dimitteret. (t)

Anno 1376. Otto Marchio vicum Bulach a Johanne de Tengen 800. marcis argenti emit, coram judice Turicenſi, (u) eumque Leopoldo, Duci Auſtr. pro mille aureis An. 1384 vendidit. (x)

Rudolphus Marchio cum Leopoldo, Auſtriæ Duce, multisque aliis Dynaſtis atque Nobilibus Baſileæ, per tempus quadrageſimale, verſatus, ob violatam ſanctimoniam temporis orta ſeditione captus, brevique poſt dimiſſus eſt. (y)

C c c 3

(t) Charta Tabularii Frobergeniſis.

(u) TſCHUDI *Chron. Helvet.* Tom. I. pag. 493.

(x) Ibid. pag. 509.

(y) Ibid. pag. 490. URSTIS. *Chron. Baſil.* pag. 190.

Anno 1378. Marchiones nostri cum Comite Walravo de Thierstein pactum mutuae successionis in feuda, quae utrique ab Episcopo Basiliensi tenebant, iniere, quod ab Episcopo Johanne eodem anno firmatum est, simultanea horum feudorum investitura utrique parti concessa.

Mors
Ottonis.

Otto Marchio circa An. 1384. octogenario major decessit improlis. In ecclesia monasterii Sitzenkirchæ sepultus esse videtur, ubi An. 1371. una cum fratruele Rudolpho instituerat anniversarium Missæ. Uxorem ejus, Elifabetham Strafsbergiam, A. 1352. jam extinctam supra vidimus.

RUDOLPHUS III.

AB ANNO 1388. USQUE AD ANNUM 1428.

§. XIII.

Acta ab
An. 1388.

Rudolfus, mortuo patruo Ottone, totius Saufenbergicæ ac Rœtelanæ Dynastiæ solus possessor evasit.

Anno 1388. Annæ Friburgicæ, uxoris ejus, frater Conradus Rudolfum nostrum in communionem argentifodinarum & banni ferini in Brisgovia recepit. Basiliensia hæc fuerant feuda, de quibus jam seculo XIII. inter Marchiones Badenses & Comites Friburgenses certatum; (z) quæ vero, extinctis Friburgi Comitibus,

(z) Vid. supra ad An. 1234. pag. 316.

penes Marchiones Hachbergicos manserunt; ab his ad Badenses translata; qui hodieque ab Episcopo Basiliensi de iis investiuntur.

An. 1391. in Rœtelenſi eccleſia ad altare D. Virginis Miſſam & Cappellaniam inſtituit. Capitulo Rheinfeldenſi redditus quosdam in Toſſenbach, Nobilibus de Frauenſtein olim in feudum datos, donavit.

An. 1392. Dux Auſtriæ Caſtrum Iſtein, quod Rudolphus ſibi oppigneratum uxori Annæ in vitalitium aſſignaverat, reluit, unde Marchio ejus loco Caſtrum Otlikon conjugī adſcripſit.

A. 1394. Henricus Rich de Richenſtein, Miles, juridiſtionem criminalem in Kilchein, Eymatingen & Efringen Rudolfo Marchioni; reliquam ſibi competere Literis, Baſileæ datis, profeſſus eſt. Eodem anno renovata ſunt jura Rudolphi in oppido *Schopfhein*, ad cujus curiam Dominicalem ſpectabant villæ *Gundihufen*, *Ennikon*, *Wiechs*, *Eichen* & *Enre-Varnow*. Ultima die menſis Julii Conradus, Friburgi Comes, Rudolpho noſtro legavit homagia ſua & jura eorundem, ſi abſque liberis legitimis decederet. Spes hæc A. 1417. fuit renovata.

An. 1395. Johanni Comiti de Habsburg promiſit Marchio noſter, ſe Chartam oppignorationis Dynaſtiæ Rotenburgenſis, in Episcopatu Baſilienſi ſitæ, in manus tertii deponiturum.

§. XIV.

An. 1397. Wenceslaus, Rex Romanorum, eidem Marchioni Privilegium dedit, ut ipſe coram Imperatore ejusque judiciis

Privileg.
Cæſaris.

aulicis tantum; ipsius autem ministeriales, officiales & subditi coram ipso Marchione solo in jure se sistere tenerentur. (a) Idem Rex sequenti anno Rudolpho & omnibus Marchionibus concessit, ut prosriptos quoscunque in Landgraviatu, castris & ditionibus suis universis recipere possent atque tueri. Privilegia hæc a sequentibus Imperatoribus confirmata, partimque aucta fuere.

Bellum
Fursten-
bergic.

Circa hæc tempora graves inter Marchionem Rudolphum, & Henricum, Comitem Fürstenbergicum, exortæ sunt lites. Marchio per Judicium Rothvilense A. 1388. in Furstenbergenfia bona Gussing, Lœffing & Neuenstadt immissus est. Comes, inobediens Cæsari, à judice Imperatorio Suantipore, Pomeraniæ Duce, prosriptus est. Supervenit accusatio de hæresi. Unde ab Electoris Moguntini Misso, Abbate Tennebacensi, devotus est diris. Denique, intercedente Basiliensi Episcopo, Comes anathemate solutus & in firmioris amicitiae pignus, Henrico, Henrici Furstenbergici filio, filia Rudolphi Marchionis Verena desponsata est.

§. XV.

(a) Privilegium hoc confirmavit Fridericus III. Imp. Romæ A. 1452.

§. XV.

An. 1399. foedus quinquennale cum Bernensibus Rudolphus inivit; (b) brevique post inter eosdem atque Basilienses arbitrum egit. (c) Eodem anno die Martis ante S. Laur. jura Toldiorum (d) in vicis Oetlikon, Binzhein & Haltingen, eorumque possessiones, judicia, homines, census, pro 425. aureis Rudolfo vendita sunt.

Acta varia ab A. 1399.

An. 1400. cum Marquardo de Baden, Ord. Teutonici Commendatore in *Büghein*, de concambio bonorum convenit, pro jure patronatus in Nollingen census hujus Præceptoratus in Wies, Tegernau, Engenstein & Roetelen accipiens. Die S. Elifabethæ Anna de Klingenberg, Rudolphi de Schœnau vidua, cum filio suo Alberto Castrum, dictum *der Neue Stein*, cum vicis & villis *Gerispach, Slechbach, Sweygmatt, Küreberg, Reippach*, (e) curiisque in Blumenberg, Eychenbrunnen, Steinegg &c. pro 2000. aureis Rudolfo Marchioni vendidit.

Post Landgraviatus Brisgovie investituram, de qua infra, Imperator Rupertus A. 1403. Privilegium ei dedit, nundinas

(b) Tschudi *Chron. Helv.* Tom. I. pag. 599.

(c) Ibid. pag. 637.

(d) *Zum Tolden*, Familia tum Basileæ degens.

(e) Loca hæc Saufenbergicæ Dynastice sunt, at Castri *Neue Stein* dicti memoria amissa. Videtur in illo loco fuisse, ubi nunc est villa *Schwarzenbach*, versus *Dotmus*.

hebdomadarias & annuas in vico Lœrrach celebrandi. Diploma datum Noribergæ, die Veneris ante festum Petri & Pauli. Has nundinas Fridericus III. Imp. in Coronatione Romana confirmavit.

An. 1404. affinem suum, Conradum de Friburg, ad tribunal Imperiale, quod Heidelbergæ erat, in jus vocavit, ob debitum 3000. marcarum argenti. Obtinuit etiam ab Engelhardo de Weinsperg, Judicii Aulici Præfide, ut in Dynastiæ Novi Castri, quæ in Comitis Friburgi manibus erat, immitteretur possessionem.

§ XVI.

Acta ab
An. 1406.

An. 1406. occasione cædis, prope vicum Hufen in Rœtelana Dynastia commissæ, inter Rudolphum Marchionem atque Schœnavios, Castrum Altenstein (f) & vicum Zell possidentes, de Judicio capitali disceptatum est. Causa hac ad arbitros, Rudolphum Vicedominum, Güntherum Marefchallum, Milites, & Conradum à Lauffen delata, Marchio victor evasit.

An. 1407. quinquennale cum urbe Basil. fœdus percussit, hac lege, ut imminente hoste alter alteri per decem circum urbem milliaria, urbs cum octo, Rudolphus cum quatuor equitibus lanciferis succurreret. (g) Post hæc Marchio inter Basileam & Austriacos non semel fuit pacis conciliator. (h)

(f) Altenstein, Castrum montanum dirutum, sesquileuca distans Zella vallis Wiesanæ.

(g) URSTIS. Chron. Basil. pag. 212.

(h) Ibid. pag. 216. & 221.

An. 1409. Abbatissa Collegiatæ in Seckingen Rudolphi Marchionis jurisdictionem, *altam* quam vocant, in vico *Stetthein* agnovit.

An. 1414. circa festum S. Margarethæ a Sigismundo Imp. Argentorati Landgraviatus aliorumque Imperii feudorum investituram, nec non juris conductus per Dynastiam Rœtelanam confirmationem obtinuit.

An. 1415. die Lunæ post S. Blasii, datis Constantiæ literis, Rudolfo digredientes ex ditone sua subditos persequendi ac ubivis repetendi potestatem idem Cæsar concessit. Tunc vero Rudolfus noster cum legatis urbis Basiliensis & Argentinensis Friburgum Brisgoviæ profectus erat, ut Papam Johannem XXIII. cum Concilio reconciliaret; sed res caruit successu. (i)

§. XVII.

Basiliensis civitas ad Argentinensis exemplum cum novum sibi Magistratum, sub nomine *Ammeister*, in scio Episcopo creasset, sine quo electiones Magistratum tum non fieri solebant, hujusque ad Concilium Constant. querela fuisset delata: Rudolfus noster Marchio conciliatoris partes in se suscepit, remque eo perduxit, ut novus ille Magistratus Basiliensium extingueretur. (l)

Acta ab
An. 1417.

D d d 2

(i) URSTIS. Chron. Basil. pag. 225.

(l) URSTIS. Chron. Basil. Lib. IV. Cap. XXII. & in Epit. Hist. Basil. Cap. IX.

Anno 1419. navem, Butenheimio Sundgoviae Brifacum descendentem cum avena, Rudolfus Marchio, quod naufragium passa erat, sibi vindicavit, brevique post Walthero Militi de Andlau, ad quem illa spectabat, multorum precibus inductus restituit, salvo tamen suo circa bona naufraga jure. (m)

Anno 1420. ingens lues per Brisgoviam grassata, Marchionis filium Rudolphum XXVII. annos natum, pietate & virtute insignem, ut & tres ejus filias, Basileae in monasterio S. Clarae degentes, abstulit. (n)

Anno 1423. certam pecunia summam, post mortem solvendam, XXIV. Monasteriis, Parochiis & Xenodochiis Rudolfus legavit. (o)

§. XVIII.

Rudolfi
March.
obitus.

Anno 1428. die dominica post festum Purificationis ex hac vita excessit Rudolfus III. cum LXII. annos regiminis, partim cum patruo, partim solus, vitae autem circa LXXXIV. explevisset. Aliquot ante mortem annis cum Dieterico de Rathsamhausen bellum ei fuit exortum, ob Sundgoviae vicum Brunstatt, prope Mülhusium; postquam in judicio ter victor

(m) Vulgo *Grundruhr-Recht*.

(n) FOERSTERUS.

(o) Ibidem.

fuiſſet. Bello hoc vicus Feldberg combuſtus; ipſe autem ære alieno non modico obrutus eſt; ceterum pacificus Princeps, ad controverſias amice potius, quam bello componendas, proclivior. Arbitrarius etiam inter Auftriæ Duces & Civitatem Baſilienſem, grave bellum, quod inter eos An. 1410. & 1411. geſtum eſt, bis amica compoſitione terminavit.

Prior ejus conjux fuit Adelheidis de Liechtenberg, cui ſecuritatem dotis quater mille florenorum Anno 1372. medio menſe Aug. daturus, Albertum & Leopoldum, Auftriæ Duces, rogavit, ut ipſorum feuda; *Schopfheim* oppidum & vicus *Eichein*, *Gündehufen*, *Mulberg* & *Wiechs* ad hunc uſum ei permitterent. (p)

Uxores
ejus.

Posterior uxor Anna Friburgensis erat, (q) ex qua ſuſcepit, I. OTTONEM An. 1388. natum, qui An. 1411. Epifcopus Liberi. Conſtantienſis (r) electus, reſignato propter incurabilem

D d d 3

(p) PISTORIUS Adelheydam hanc, Simonis a Lichtenberg filiam, mortuam circa 1387. refert.

(q) De Anna loquitur Charta Officialis Curiae Baſil. Anno 1427. d. 25. Octob. ita: „Pernobiles & Generoſos D. Rudolphum de Hochberg, Dom. in Rœtteln „& in Suſenberg, & D. Annam de Hochberg ejus conthoralem, „oriundam de Friburg, nec non Marchionem Wilhelmum de Hochberg, „eorum filium legitimum.

(r) MANLII Chron. Conſtant. pag. 762.

S. Valentini morbum Episcopatu, An. 1451. defunctus est (s)
 II. RUDOLFUM An. 1419. extinctum. (t) III. WILHELMUM
 in regimine terrarum successorem.

Ex filiabus ejus Verena Henrico, Comiti Furstenbergico,
 circa An. 1415. nupsit, in securitatem dotis Castrum Neufurstenberg
 & vallem Werræ accipiens. Quatuor alias monasticæ apud
 S. Claræ Moniales in minore Basilea vitæ consecravit, Agnetem,
 Catharinam, Annam & Margaretham, quarum tres An. 1419.
 ut vidimus, peste fuerunt ablatae.

Rudolfus & Anna, conjuges, in ecclesia vici Rœteln,
 infra Castrum, quam ipse A. 1401. extruxerat, (u) sepulti sunt.
 Annæ lapis sepulcralis extat in facello retro chorum, sed sine
 die & Consule.

W I L H E L M U S.

§. XIX.

Wilhelmus Marchio vicesimo secundo ætatis suæ anno
 regimen adivit. Literas investituræ a Sigismundo, Romanorum
 Rege, An. 1429. accepit, Pofonii datas die SS. Philippi & Jacobi.

Initia
 regimi-
 nis.

(s) URSTIS. *Chron. Basil.* pag. 64.

(t) Ibidem.

(u) Inscriptio superstes id docet.

Initio regiminis Castrum Sufenberg, vetustate pene collapsum, quod Marchiones ultra centum annos semper Rœtelæ habitassent, restituit. Eodem anno 1429. a fratre Ottone, Episcopo Constantiensi, privilegium accepit, ut homines capite plexi in loco consecrato possent sepeliri. Tum quoque Jacobus, Badæ Marchio, oppidum Sulzberg ei oppigneravit.

Anno 1431. Wilhelmus Comitiis Imperii, Noribergæ habitis, interfuit. (x)

Anno 1432. Wilhelmus, Bavariæ Dux, Marchionem nostrum Concilii Basiliensis Defensorem, in sui locum, constituit. Basiliensis Magistratus, ad promovenda hujus Concilii commoda, pontem supra Wiefam, prope Huningam minorem tum construi fecit, de cujus pontis vectigali inter Marchionem & Basilienses transactum est.

Cum Wilhelmus noster Fridericum, Austriæ Ducem, Vindobonam comitaretur, Adelbergium de Baden in absentia sua administratorem terrarum constituit, servatis tamen sibi causis feudalibus.

§. XX.

Anno 1434. Johannes Comes Friburg. & Novi Castri Acta ab
ac Wilhelmus noster Marchio, *Dom. de Rethelingen, Consiliarii* An. 1434.

(x) WENCKER de Ufsburg pag. 101.

Cambellani Ducis Burgundiæ, ejusque *Ambaxiadores* ad Sigismundum, Regem Rom. constituti fuerunt. (y)

Anno 1435. Kal. Octobr. Eugenius IV. Papa, Florentiæ verfatus, Wilhelmo nostro majores decimas parochiales in *Schopfheim*, *Tannenkilch*, *Wolpach* & *Oetlikon*, quæ ad 300. modios frumenti & 70. somas vini ascendebant, prout eas progenitores ipsius perceperant, confirmavit. Eodem anno Elifabethæ Montfortiæ, conjugis suæ, feuda, quæ ab Imperio pendebant, vicario nomine accepit. De Auftriacis feudis vero, quæ ipse possidebat, à Friderico Duce investitus est; cujus sub auspiciis ipse in bello contra Turicenses ductor exercitus fuit.

Anno 1439. Wilhelmus Marchio Auftriacæ Alfatæ Præfectus, inter eos, quibus Albertus II. Imp. tutelam Concilii Basil. commendabat, nominatur. (z)

Anno 1440. cum Auftriacis copiis Turici hærens, ut impensis par esset, jus patronatus & decimas Schopfhemii in valle Wiefana monasterio S. Albani Basiliensi, potestate tamen reluendi sibi servata, vendidit.

Idem

(y) SENCKENBERG *Selector.* Tom. VI. pag. 479. & 485.

(z) *Alfat. Illustr.* Tom. II. pag. 597.

Idem Wilhelmus eo tempore cum Joh. Ludovico de Tullier super Dynastiam *Froberg*, Ducum Austriæ nomine, transegit. (a)

Idem A. 1441. die Ven. ante Palm. Advocatiam monasterii S. Petri in Nigra Silva ex Abbatis & Conventus manibus redemit atque Dynastiæ Badenvillanæ iterum conjunxit. (b)

§. XXI.

Anno 1441. die Merc. post festum Corp. Christi, debitorum, quæ ipse & pater ejus contraxerat, gravitate compulsus, omnium in Brisgovia & Sundgovia bonorum ac terrarum suarum administrationem filiis suis, Rudolfo & Hugoni, qui nondum ephebos egressi erant, eorumve tutori, Johanni, Comiti Friburgensi, reliquit, ut æs alienum ingens eo facilius dissolveretur. (c) Ab eo tempore in aula Cæsarea ut plurimum commoratus est Guilielmus noster, maximi momenti negotiis adhibitus.

Abdicatio regiminis.

Anno 1442. Wilhelmus noster Cæsaris atque Imperii nomine sententiam tulit pro Civitate Weiffenburg in Alsatia,

(a) In Charta, quæ in tabulario Frobergenfi extat, vocatur Wilhelmus *Marquis, Seigneur de Rœteln & Sufenberg, Baillif & Gouverneur de Ferrates & d'Aulxay*. Dominium *Froberg* in Chartis Latinis de *Montegaudio*, in Francicis de *Montjoye* vocatur.

(b) Archiv. Bada - Durl.

(c) Fridericus III. Imp. nonnisi An. 1457. Conventionem hanc suo consensu comprobavit Gracii.

E e e

contra Abbatem ejus loci, qui se *Dominum urbis* dicebat, & jusjurandum eo nomine a civibus exigebat. Judicatum est, cives Weissenburgenses nequaquam posse Imperatoris Imperiique jura alienare, nec homagium, Imperio præstari solitum, Abbati præstare. Literæ, Imperiali sigillo munitæ, hac super re scriptæ sunt Argentorati, die Saturni post Bartholomæi.

§. XXII.

Acta
reliqua.

Eodem anno Fridericus III. Imp. Literis Enfishemii datis oppido Sulzberg duas nundinas annuas concessit, Wilhelmo rogante. Missus est circa hoc tempus ab Imperatore in Helvetiam Wilhelmus, ut Turicenses, Austriacorum tum socios, contra reliquos Helvetios, ipsorum hostes, juvaret. Vicariam enim Domus Austr. potestatem in Alfatia, Sundgovia, Brisgovia, Nigra Silva, Hegovia, Turgovia, Suevia, Algovia, ad Lacum Bodamicum adhuc exercebat Wilhelmus; (d) nunc quoque belli Turicensis dux, in quo duo conjugis ejus, Elisabethæ Montfortiæ, Castra, Spiegelberg & Griessenberg, a Turgoviensibus combusta sunt an. 1444. mense Apr. (e) Durante hoc bello gravem pecuniæ summam mutuo accepit Turici, ob quam lis deinceps exorta. (f)

(d) Tschudt Chron. Helvet. Tom. II. pag. 402.

(e) Ibidem pag. 11.

(f) Ibidem pag. 562.

Sigismundus, Austriae Dux, Turicenfibus ut satisfaceret, Comitatum Kiburgensem eis reddidit. (g)

Civitas Basil. Wilhelmum, proelii ad D. Jacobum prope Birsam, inter Ludovicum, Franciae Delphinum, & Helvetios, An. 1444. commissi, participem, cum multis aliis ex urbe sua proscripsit. (h)

Anno 1450. decimas vini in Crenzach Adelbergio de Berenfels pro 1100. aureis oppigneravit.

Anno 1459. d. 19. Jun. Vindobonae Judicio Camerae Imperialis, testibus literis Friderici Imp. praesedit.

Guilielmus, ut ex tabularii Badensis Chartis apparet, Mors ejus usque ad A. 1473. minimum fuit superstes; (i) per XXXII. annos Marchia sua voluntario exilio quasi extorris; Princeps animo & manu fortis.

Præter duos, de quibus infra, ex Elifabeta Montfortia Uxor & liberi. filios, suscepit quoque Urfulam filiam, quam Jacobus Truchsessius, Eques auratus & Advocatus provincialis Sueviae, duxit uxorem.

E e e 2

(g) HERRG. *Geneal. Habsb.* Tom. I. Lib. I. Cap. IX. §. IV.

(h) TSCHUDI l. c. pag. 441.

(i) In Charta An. 1473. die Ven. post Cantate scripsit ad Cæsarem, se cum filio suo (Rudolpho) rediisse in gratiam. Tabular. Bada - Durlac.

RUDOLFUS IV.

AB ANNO 1444 USQUE AD ANNUM 1487.

§. XXIII.

Auspicia
fausta.

Natu major Wilhelmi filius, Rudolphus quartus, legitimam cum attigisset ætatem, Dynastiarum administrationem a tutore suo, Comite Friburgensi, Johanne accepit, una cum fratre Hugone; qui paulo post cælebs e vita migravit. Idem Johannes An. 1444 eidem Rudolpho & Hugoni fratribus, cognatis suis, Dynastiam Badevillanam, cum omnibus juribus, libera & gratuita donatione, in proprietatem tradidit; unde gentilitiis Saufenbergæ Rœtelæque titulis atque insignibus axioma quoque & scutum Badevillæ accessit.

Anno 1444. die Jov. post S. Nic. Rudolphus de Ramstein, Dom. in Gilgenberg, cum a Johanne de Flachslan den Castrum Landscron & judiciariam vici *Leymen*, in Sundgovia siti, potestatem, Dynastiæ Rœtelanæ feuda, comparasset, Wilhelmo & Hugoni fratribus, Hachbergæ Marchionibus, jus aperturæ; Flachslandiis jus reluitionis ad quadriennium adscripsit.

Anno 1445. die Sat. ante Lætare Rudolfus Marchio pro matre sua, Elifabetha de Montfort, Domina Bragantii, Castri Griessenberg, in Turgovia siti, investituram ab Alberto Auftr. Friburgi Brisgoviaë recepit.

Anno 1451. pater Wilhelmus eidem Rudolpho Marchioni Nigram Silvam & Hauensteinii Dynastias, cum Schoenaviensi & Totnaviensi vallibus, quas ab Auftriacis oppigneratas retinuerat, tradidit.

Anno 1452. Fridericum Cæsarem in expeditione Romana secutus, confirmationem omnium privilegiorum & imprimis nundinarum Lœracensium Romæ obtinuit.

§. XXIV.

Anno 1457. Novum Castrum ad Rudolphum IV. pervenit jure cognationis, quod nepos esset Annæ Friburgicæ, quæ maternum genus ad Rolinum, Novo - Castrensis feudi primum possessorem, retulerat. Rolini enim neptis fuit mater Annæ Verena. Annæ autem nepos fuerat Marchio Rudolphus. Nepos aviæ eodem jure, quo neptis avo Rolino, successit. Ita sane Novo-Castrenses cum Bernensibus, concivibus suis, statuerunt; atque adeo Conradum Friburgensem & Rudolphum Saufenbergensem successores agnoverunt legitimos, illosque consilio suo suffulserunt & opibus.

Comita-
tus Neo-
burg, he-
reditas.

Rudolphum Johannes Friburg. Conradi filius, A. 1457. apud Helvetios sine prole decedens, Comitatus sui scripsit heredem; nepos quod fuerat Annæ, amitam quam colebat Johannes. Ita Novi Castri Comitatus An. 1397. per filium fororis ad Friburgenses, ab his ad

Saufenbergenses Anno 1457. per amitæ nepotem transivit, ut
Stemma hic additum nos docet.

§. XXV.

Heredi-
tas con-
troverfa.

Testamentum in Archiepiscopatus Vefontini Prætorio
deposuit Johannes; eoque mortuo Officialis Vefont. illud aperiens,
declaravit, Rudolphum de Saufenberg in Comitatus Novi Castrî
possessionem immitti debere. Homagium Ludovico Araufionensi
An. 1458. obtulit Rudolphus. At ille feudalem Comitatum sibi,
Domino directo, devolutum esse contendit; quin & Burgundiæ
Sabaudiaque Duces proposuit arbitros. Res a Judicio Vefontino
Romam, & hinc a Pio II. Anno. 1462. ad Imperatorem trantlata.
Anno 1463. Fridericus III. scripsit Rudolpho, se cogniturum de
causa, atque Araufionensi mandaturum, ne quid in negotio hoc
innovet. (l) Imperator num sententiam tulerit, non equidem
reperio. Bernenses pro Rudolpho steterunt, qui apud eos jus
Civitatis Anno 1458. obtinuit, & a Salodurensibus quoque
receptus est Civis. (m) Marchio in possessione Novi Castrî
permanfit; plurium Helvetiæ Cantonum constans amicus. Unde

(l) *Reflexion sur la Reponse de Mad. de Lesdiguières* pag. 38. sq. ubi relatio ex
ipsis actis desumpta.

(m) *Instrumentum in LEIBNITII Cod. Jur. Gent. Mantifæ Part. II. pag. 115.*
Conf. LEU *Lexic. Helvet.* Tom. XIV. pag. 42. sqq.

T A B U L A V I I I .

et pag. 408

T R A N S I T U S

N O V I C A S T R I A D C O M I T E S F R I B U R G E N S E S E T P E R
H O S A D M A R C H I O N E S H A C H B E R G A - S A U S E N B E R G E N S E S .

N O V I C A S T R I C O M I T E S

C O M I T E S F R I B U R G E N S E S

M A R C H I O N E S H A C H B E R G A -
S A U S E N B E R G E N S E S

R O L I N U S

L U D O V I C U S † 1373

C O N R A D U S II. Comes † 1350.

ISABELLA † 1397. filium sororis here-
dem Comitatus Novi Castris instituit.

V E R E N A † ante
sororem.

E G E N O IV. Comes
† 1385.

R U D O L F U S II. Marchio † 1352.

C O N R A D U S III. Comes Friburg. in Comitatu Novi
Castris ISABELLAE succedit † 1422.

A N N A .

R U D O L F U S III. Marchio Landgraviatum Brisgovia
C O N R A D O III. Comiti Friburg. in feudum confert.
† 1428.

J O H A N N E S Comes Friburg & Novi Castris Dynastiam Budevill
An. 1444 R U D O L F O IV. Marchioni Hachb. tradit. † 1457. improlis.
Ux. M A R I A J O H A N N I S I. Principis Araus filia, L U D O V I C I
Boni foror.

W I L H E L M U S Marchio, filiis suis regimen An. 1441. tradit.
† post 1473

R U D O L F U S IV. Marchio Dynastiam Budevill. accipit A. 1444 & in Comitatu Novi Castris succedit
1457. † 1487. Ux. M A R G A R E T H A de Vienna, M A R I A C a b i l l o n o - A r a u s . J O H A N N A Comiti Friburg.
& Novi Castris nuptæ, ex sorore neptis. H U G O †
1444

P H I L I P P U S Marchio † 1503.

J O H A N N A ux. L U D O V I C I de Longueville 1504.

T A B U L A

T R A N S I T U

NOVI CASTRI AD GOMITTE

HOSADNARCH

NOVI CASTRI AD GOMITTE

NOVI CASTRI AD GOMITTE

NOVI CASTRI AD GOMITTE

NOVI CASTRI AD GOMITTE

NOVI CASTRI AD GOMITTE

NOVI CASTRI AD GOMITTE

NOVI CASTRI AD GOMITTE

NOVI CASTRI AD GOMITTE

NOVI CASTRI AD GOMITTE

NOVI CASTRI AD GOMITTE

NOVI CASTRI AD GOMITTE

NOVI CASTRI AD GOMITTE

etiam ortis Carolum Audacem inter & Helvetios bellis, Rudolphus Novum Castrum, ut & Rœtelanam ac Saufenbergæ Dynastias Bernensium atque Salodurensum tutelæ, custodiæque A. 1474. commisit; quin & admisit, ut incolæ jusjurandum fidei Cantonibus præstarent. (n) Inter præfidiarios hos quingenti erant Rœtelani, sub Bernensibus militantes Præfectis. Quin & maximam temporis partem, quo Burgundicum istud efferbuerat bellum, Marchio noster Bernæ transegit. Id vero prorsus singulare, permisisse Helvetios, ut Rudolphi filius, Philippus, in Caroli Burgundi castris militaret, (o) qui ob id ipsum Literas salvi conductus (p) pro Marchicis terris Rudolpho concessit; qui, durante suo apud Novo-Castrenses regimine, privilegiis novis gratum se civibus reddidit

§. XXVI.

Eodem fere tempore, quo possessionem Novi Castris Rudolphus adierat, (q) litem cum Johanne Basil. Episcopo, ob vicus Weil, Tüllicken, Riechen & Schliengen, diu agitatam, amica compositione terminavit.

Acta ab
A. 1458.

(n) Caroli Burgundi, præfidiarios quoque milites offerentis, oblata recusavit Rudolphus. LEU *Lex. Helvet.* loc. alleg.

(o) Ex Actis Helveticis hæc omnia dilucidavit LEU Tom. XIV. pag. 42. sqq.

(p) *Lettres de Sauvegarde.*

(q) A. 1458.

Anno 1464. a Monasterio S. Georgii in Silva Nigra curtem in Kleinkembs, ut & aliam, sitam in Blanfingen, coëmit.

Anno 1469. Sigismundus Auftriacus, Helvetiorum hostis, hostem illis longe potentiorum oppositurus, quidquid in Alfatia, Brisgovia & Nigra Silva possederat, pro 80000. florenis aureis jure antichreseos Carolo, Burgundionum Duci, vendidit. Carolus mox Rudolphum nostrum March. constituit, ut Provincias has, earumque oppida & vicos, nomine suo in obsequium reciperet. (r) Petrus autem Hagenbachius, Eques Alfatus, Præfectus his Provincialibus datus, ob innumera scelera, A. 1474. ab Helvetiis judicibus, quibus ille subjectus non fuerat, damnatus ad mortem, percussus est ense. (s)

In Literis Anshelmi de Masonis Monasterio & Rudolphi de Brunighoven A. 1471. *Ducatus Lucelburgici & Comitatus Chini Gubernator* Rudolphus noster appellatur. (t)

A Berenfelsiis Nobilibus A. 1476. censum in Herticken & Ættickhen, iis oppigneratum, redemit.

Anno

(r) URSTISI Chron. Basil. Lib. VI. pag. 433.

(s) *Alfata Illustr.* Tom. II. pag. 598.

(t) *Mon redoubté Seigneur M. le Marquis de Hochberg, Gouverneur des Duchés de Luxembourg & Conté de Chini.* Cel. ISELIUS in notis ad Tschudi Chron. Helvet. Tom. II. pag. 710. sq.

Anno 1483. habito in Castro Rœtelenſi iudicio, Johannis Fœrſteri, parochi Haltingenſis & Capellani Rœtelani, ſpurio ſanguine nati, hereditas Rudolpho Marchioni, Germaniæ & ditionis ſuæ moribus, addiſta eſt.

Anno 1484. Caſparus de Blumeneck, Miles, Rudolpho Marchioni literas antigraphas, de jure reſuſionis vicorum *Thiingen* & *Mengen*, quos ab Antonii de Pforr heredibus emerat, exhibuit.

§. XXVII.

Anno 1487. deceſſit Rudolphus quartus, LX. circiter Rudolphi mors. annos natus, quorum maximam partem felici terrarum ſuarum regimine, magna cum juſtitiae & parſimoniae laude, tranſegit; loca, quae oppignerata fuerant, ſollicite redimens.

Uxor ejus fuerat Margaretha de Vienna, Mariae de Uxor & filius. Cabilone, quae Johanni, Comiti Friburgenſi poſtremo, nupſerat, ex ſore neptis. Margaretha haec unica fuerat filia Guilielmi de Vienna, Domini de S. Georgio & S. Cruce, in Burgundiae Ducatu; (u) ex qua filium ſuſcepit Philippum, ad quem ex

(u) Guilielmus hic ex Primoribus Aulæ ſub Philippo Audace & Johanne Intrepido, Burgundiae Ducibus, fuit & quandoque exercitus dux. Frequens in Chartis Burgundicis ejus mentio apud *PLANCHER Hiſt. de Bourgogne* Tom. III. Prob. pag. 317. ſpecialim in Charta A. 1424. Add. *Genealogies Hiſtor. des Souverains* Tom. IV. pag. 316. Comparet praecipue ab A. 1379. uſque ad A. 1420.

paternis & maternis Burgundiæ bonis aliquid redundare debuerat. Caussa hæc est, ob quam Philippus in Caroli Audacis exercitu militavit; pater tranquillus dum apud Bernates federet.

*STEMMA PATERNUM MARGARETHÆ
RUDOLPHI IV. UXORIS.*

WILHELMUS de Vienna, Dominus S. Georgii & S. Crucis, testamentum condidit A. 1434.

JOHANNES MARGARETHA uxor RUDOLPHI
† improlis. March. Hachberga-Saufenbergici.

*STEMMA MATERNUM
MARGARETHÆ.*

JOHANNES III. de Cabilone, primus ex gente sua Arauf.
Princeps † 1418.

LUDOVICUS ALIX de Cabilone, ux. MARIA uxor Jo-
Bonus † 1463. Guilielmi de Vienna, hannis, Comitis
Domini de S. Georgio. Friburg. & Novi
Castri, qui † 1458.

MARGARETHA de Vienna, uxor Rudolphi IV. Mar-
chionis Hachberga-Saufenbergici, qui † 1487.

PHILIPPUS Marchio † 1503.

Rudolphus Marchio, quum Margarethæ frater Johannes <sup>Here-
ditas</sup> de Vienna, moreretur improles, ex foceri hereditate partem aliquam ad uxorem suam devolutam esse arbitratus est. Lis itaque de Wilhelmiana hereditate exorta. Virtute testamenti Wilhelmi senioris, proximus ex substitutis heredibus superstes, Wilhelmus de Vienna, Dominus de Mombis, eam omnem postulabat. Res coram supremo Burgundiæ tribunali acta, donec An. 1467. tranfigeretur. Carolus Audax, Burgundiæ Dux, d. 25. Martii transactionem firmavit Bruxellis; vi cuius hereditas universa inter litigantes communis esse debuerat; nisi quod Rudolpho Marchioni uxoris nomine Dominium S. Georgii, *Seurre* (x) & *Louhan*, (y) ut & Dynastia *Foux* attributæ fuerunt.

Rudolphus IV. tranquilli fuit animi Princeps, non ut pater <sup>Chara-
cter.</sup> bellator, nec ceteris ei dotibus par; nisi quod eum superavit parsimonia, superavit felicitate, opibus atque divitiis. Tanta fuit ejus fortuna, ut duas Dynastias, non mediocres, Badevillanam & Novo-Castrensem Helveticam, intra XIII. annos, sine armis, sine bello, quin & absque labore, testamentis acquireret.

F f f 2

(x) *Seurre*, oppidum, hodie *Bellegarde*, quod nomen ei a Ludovico XIII. impositum, cum An. 1620. titulo Ducatus condecoraretur.

(y) *Louhan*, oppidum quoque.

P H I L I P P U S.

AB ANNO 1487. USQUE AD ANNUM 1503.

§. XXVIII.

Acta vivo
patre.

Carolus Audax quum An. 1477. in prælio ad Nancejum periisset, Philippus quoque interfuit prælio. (z) Extincta cum Carolo Burgundica Domo, ad Galliæ partes se applicuit Philippus; non semel militans in acie Gallorum, qui Burgundiam suo regno junxerunt. Maximam dein temporis partem in Helvetica Novi Castri Dynastia transegit; ubi natus & educatus est Burgundicis moribus a matre Burgundica.

Patre adhuc vivo Philippus jam vocatus est *Dynasta Badevillæ*. Hanc enim Dynastiam ei concesserat pater, quum An. 1476. Mariam Sabaudicam duxisset uxorem.

§. XXI X.

Mutuæ
success.
pactum.

Memorabilis in Historia Badensi est Annus 1490. quo Philippus noster, communium cum Badensibus originum memor, cum Christophoro, Badæ Marchione, mutuæ successionis pactum his legibus inivit, ut Christophoro sine masculis decedente heredibus, Hachberga-Saufenbergicus Marchio, ejusve masculi

(z) SCHILTER ad *Königshov.* pag. 385. ubi: *der jung Margraff von Roxel* dicitur.

heredes, Marchiam Hachbergicam, quam Badenses jam A. 1415. emerant, cum Castris Hachberg & Hœhingen, cum oppido Sulzberg, aliisque inde pendentibus locis obtinerent. Decedente autem sine masculis heredibus Philippo, Christophorus ejusque masculi heredes, Rœtelense, Saufenbergicum & Badevillanum Dominia, cum oppido Schopfen & aliis, nullo bonorum discrimine, sive propria sive feudalia sint, acciperent.

In hæc pacta Marchiones, eorumque Consiliarii & Officiales reliqui, ut & Dynastiarum incolæ jurarunt; Episcopi Basiliensis ratione feudorum, ab eo pendentium, accedente consensu. Cumque Hachbergensis Marchionatus feudum Imperii esset, Rœtelense Castrum autem & oppidum Schopfen Domus Austriacæ feuda reputarentur, (a) Marchiones Fridericum III. Imper. eoque mortuo Maximilianum I., ut Cæsares & Austriæ Duces, pactum istud ut confirmarent, rogarunt. Quamvis autem Maximilianus jam An. 1495. Philippo nostro jurisdictionem criminalem per omnes terras ei subjectas, Literis Antwerpiaë d. 14. Octobris datis, in feudum concesserit; pacti tamen mutuæ successionis confirmatio demum A. 1499. secuta est, quum nempe die 13. Aug. Imperator in Brisgovia versaretur Friburgi. Confirmationi huic Cæsar inferuit, Schopphemium & Rœtelam esse Austriæ feuda; sed

F f f 3

(a) Feudalis hujus nexus, qui A. 1741. solenni conventionione cum Augustiss. MARIA THERESIA sublatuS est, ignoratur origo.

contra hoc assertum Christophorus constanter protestatus est, nec de illis unquam investituram accepit.

Pañi hujus Philippum deinceps pœnituisse, ex Maximiliani I. Imp. literis, die ult. Jun. An. 1503. Lindaviæ ad Rudolfum de Blumeneck, Advocatum Rœtelanum, datis, apparet, quibus eum hortatur, ut jus succedendi Christophori Badensis strenue defendat, atque Philippum Marchionem ejusque Ministros avertat, ne quid novi moliantur.

§. XXX.

Acta
reliqua.

Ad Neocomum seu Novum Castrum quod attinet, Comitatenfibus illis libertates suas confirmavit, quin & Civitatis jus cum Berna & Friburgo, paulo post cum Lucerna, renovavit Philippus; (b) qui subodoraverat consilia Cæsaris. Maximilianus I. enim, nescio quam ob causam, infensus Philippo, An. 1498. Neo-Comensem Comitatum ad Imperium rediisse declarans, pro modica eum pecuniæ summa Bernensibus obtulit, qui emptionem recusarunt. (c)

In Suevico, quod infecutum est, bello pro Helvetiis contra Cæsarem stetit Philippus; post extinctos Burgundiæ Duces Galliæ

(b) An. 1497. & 1499.

(c) LEU *Lexic. Helvet.* Tom. XIV. pag. 43.

quoque fatis addictus; sed præsertim Helvetiis, quorum auxilio ille contra Cæsarem, contra Arausionenses, contra Sabaudia Ducem, egebat.

Anno 1503. Philippus pro Johanna, unica sua filia herede, quam ex Maria Sabaudica genuerat, Bernæ & Lucernæ jus Civitatis obtinuit.

§. XXXI.

Eodem anno vitam cum morte commutavit Philippus, Philippi
mors. Neo-Comimortuus atque sepultus, Saufenbergici rami postremus; mutabilis ingenii Princeps; patri avoque impar felicitate, virtute.

Johanna patris sui cor, plumbea cista inclusum, equo, Sepul-
tura. quem pannus ater operuit, imponi atque ex Novo Castro Rœtelam, comitantibus quatuor Nobilibus & aliquot Clericis, duci iussit; ut ibi apud majores suos componeretur. Rudolphus de Blumeneck, a Christophoro præfectus Rœtelæ, cum Sacerdotibus & Subpræfectis funus ad cœmeterium usque comitatus est. Cœnam vero, quam Novo-Castrensibus, Christophori nomine, Præfectus obtulerat, illi superbe aspernati sunt. (d)

(d) FOERSTERUS adscribit Mariæ matri, quod Johannæ filiaë tribuendum. Hæc enim cor patris sui Rœtelam transmisit. Maria jam An. 1500. decesserat.

Tituli
ejus.

Titulos Philippi plenos GUICHENONIUS (e) exponit. Vocavit se Dynastam S. Georgii & S. Crucis, quæ Dominia, in Burgundiæ Ducatu Lugdunum inter & Cabilonem sita, Margaretha, Rudolphi IV. uxor, de qua supra, ad filium Philippum neptemque Johannam transmisit. Instrumento mutuae successionis, quod An. 1490. cum Christophoro Badensi Philippus inivit, additum est sigillum, in quo legitur: „ S. Philippi Marchionis de Hachberg, „ Comitis Novi Castri, Domini de Rotthelin, Sufenbourg, de „ S. Georgio & S. Cruce.

§. XXXII.

Uxor
ejus.

Uxor Philippi fuit Maria, Amadei IX. Ducis Sabaudiaë filia, Caroli I. Ducis soror, quæ An. 1476. ei desponsata Laufannæ. URSTISIUS (f) memorat, Rudolphum, Philippi patrem, in matrimonii hujus favorem ordinasse, ne Dynastiæ Rœteln, Saufenberg & Badenweiler ad alios liberos, quam ex matrimonio hoc procreatos, unquam possent transferri.

Maria

(e) *Philippes Marquis d'Hoeburg, de la Maison des Marquis de Bade, Comte Souverain de Neufchatel en-Suisse, Seigneur de Rotelin, de Sufenberg, de S. George, de S. Croix & de Badenwilliers, Marechal de Bourgogne.*

(f) *Chron. Basil. pag. 64.*

Maria d. 27. Nov. Anno 1500. decessit Divione, in Dominicanorum Ecclesia ibidem sepulta. (g)

Dotem ei promissam quum nec Carolus frater, An. 1489. mortuus, nec Philibertus, Sabaudiae Dux, ex Ludovici Ducis Linea juniore natus, solvisset, Maria movit querelam, quae eruptura videbatur in bellum. Res denique Berna, Lucerna, Friburgo & Saloduro intervenientibus, composita est. (h)

§. XXXIII.

Ex matrimonio Philippi unica prodiit filia, Johanna, Johanna filia. quam Philippus destinaverat Philippo, Christophori Marchionis Badensis filio, atque hinc An. 1490. mutuae successionis pactum cum eo iniverat. Is in harum nuptiarum spem in Aula Philippi educatus est; gener & successor futurus. At Ludovicus XII. Galliae Rex, cum An. 1498. solium conscendisset, Philippum induxit, ut ei promitteret, nemini se desponsaturum Johannam, sine ejus praescitu. In Francica tum Aula vivebat Ludovicus de

(g) Monumentum ejus GUICHENONIUS exhibet *Histoire de Savoye* Tom. I. pag. 560. sq. Inscriptio haec est: „ Cy gist Marie fille du Duc Edme „ de Savoye & de Madame Yoland de France, Femme de haut & puissant „ Seigneur Messire Philippes de Hocberg, Marquis de Rothelin, Comte „ de Neufchatel, la quelle trespasja le XXVII. de Novembr. MD.

(h) GUICHENON loc. alleg. pag. 560.

Longovilla, nepos Johannis, filii naturalis Ludovici, Ducis Aurelianensis, qui Caroli V. Galliae Regis filius erat, junior natus. Ludovico huic Longovillano, consanguineo suo, Rex favens persuasit Philippo, ut matrimonium Johanae cum Longovillano praeferret.

§. XXXIV.

Matrimo-
nium ejus

Enimvero in Burgundia Transjurana natus & educatus Philippus, linguae & moribus affuetus Burgundicis, Sabaudicam quoque habens uxorem, Francico Principi maluit, quam Germanico, desponsare filiam, a Germanicis quoque moribus alienam; accedente desiderio placendi Regi Galliarum. Nuptias tamen non nisi mortuo patre celebravit Johanna; (i) quae ex paterna hereditate solum Neo-Comensem Comitatum cum Dynastiis S. Georgii & S. Crucis accepit. Brisgovicæ terræ ad Christophorum, Badæ Marchionem, vi pacti familiae An. 1490. initi, transferunt. Lites ejus cum Johanna in Badensibus rebus exponimus.

Maritus ejus, Longovillæ Dux, Magnus Franciæ Camerarius, Gubernator Provinciae, inter præcipuos Galliae Proceres reputatus, in prælio contra Anglos An. 1513. in Picardia, An. 1515. ad Marignanum contra Helvetios captus, Anno 1516.

(i) Anno 1504.

decessit. (l) Titulo Marchionis *Rotelæ* usus est, Dynastia hac licet careret. Johanna vero, per totos XXVII. annos marito superstes, nonnisi An. 1543. in Burgundia decessit. (m)

§. XXXV.

Ex matrimonio hoc notandus nobis est Franciscus, Heredes. Marchio de Rothelin, Novi Castri Comes, Gentis Longovillanæ continuator, natus An. 1513. in bellis Francisci I. contra Carolum V. athleta strenuus, qui quinquennio post matrem decessit.

Perstitit autem Novi Castri Comitatus in Longovillana Familia usque ad ejus interitum. Enimvero Franciscus, Novi Castri Comes, filium legitimum reliquit & spurium. Legitimus fuit Leonorus; cujus pronepos Johannes Ludovicus, Gentis suæ postremus, Novi Castri possessor, Anno 1694. cælebs decessit. Illegitimus autem Francisci filius, Franciscus, Marchionis Rothelini nomen & genus ad nostrum usque ævum propagavit. (n)

§. XXXVI.

Novi Castri Comitatus ergo, postquam Rudolphus & Philippus, Saufenbergæ Marchiones, per XLVI. annos eum

Successio
Neoburg.
contro-
versa.

G g g 2

(l) ANSELME *Histoire Genealogique de France* Tom. I. pag. 217.

(m) D. 21. Sept. in vico Burgundico *Epoiffes*.

(n) ANSELME loc. alleg. pag. 224.

rexissent, ad Longovillanos transfivit. Scriptores, qui Brandenburgica in Novum Castrum jura A. 1707. defenderant, LUDEWIGIUS (o) atque GUNDLINGIUS, (p) non modo Friburgi Comites, sed & Saufenbergicos nostros usurpationis accusant; injuriam Domui Cabilono-Araufionensi ab utrisque illatam fuisse, aperte professi. Pro Saufenbergicis tamen eadem militaverunt arma, quibus antea Comites pugnaverant Friburgi; (q) quod ultimo possessori, cognato suo, proxime juncti, Burgundico more proximi fuerint heredes feudales; per feminas licet, quas Burgundica feuda admittunt, suum genus ducentes; feudumque adeo femininum ad Cabilono-Araufios, tanquam ad Dominos directos, non modo agnatis, sed & cognatis extinctis, demum possent redire.

Neque profecto negandum est, extincta Rolini profapia, quum collaterales cognati Comitatum Neo-Comensem adiissent, contradixisse Araufios, ad se tanquam Dominos directos pleno eum jure recidisse clamantes. Protestationem repetierunt Araufii, quum Comites Friburgi, quum Saufenbergæ Marchiones, quum Longovillani eundem Comitatum occupassent. Philibertus, Princeps Araufionensis, tum temporis minor cum fuisset ætate,

(o) JOH. PETR. de LUDEWIG in Libro, cui Tit. *Preußisches Neuburg* p. 106. sqq.

(p) *Historische Nachricht von Neuschatel* pag. 15.

(q) Vide supra in Conrado, Comite Friburgi, pag. 258. sq.

mater ejus Bernensium contra Longovillanum imploravit auxilium. (r)

Verum enimvero irriti fuerunt omnes Arausiorum ad seculum usque nostrum conatus. Postquam enim omnis Longovillana, & masculina & feminnia, legitima soboles cum Maria, Henrici Ducis Nemorosii vidua, Anno 1707. periisset, Brandenburgi Elector, Borussiae Rex primus, per Ludovicam matrem, Henrici Friderici, Principis Arausionis, filiam jurium Arausionensium heres, Novo Castrensem Comitatum obtinuit & Brandenburgicae suae Genti vindicavit.

§ XXXVII.

Saufenbergæ Marchiones, Anno 1503. extincti, quum Rætelsenem Dynastiam An. 1315. obtinuissent, appellari voluerunt *Marchiones de Hachberg, Dynastæ in Ræteln & Saufenberg.* (s) Rudolphus IV. Saufenberg. Dynastiam Badevillanam An. 1444. atque deinceps Comitatum Novi Castri A. 1457. cum suis terris junxisset, *Marchio Hachbergæ, Comes Neoburgi, Dominus in Ræteln, Saufenberg & Badenweiler,* vocari solebat. Titulum

Tituli
Familiae
Saufen-
berg.

G g g 3

(r) LEU *Lexic. Helvet.* Tom. XIV. pag. 43.

(s) TSCHUDIUS in *Chron. Helvet.* Tom. II. Add. Charta apud Perillustr.
SENCKENBERG *de Jure succed. proximæ feminae Illustr.* Num. XVI.
pag. 35.

hunc Dynastiis quibusdam ex materna hereditate Burgundicis, uti vidimus, auxit. Axioma *Marchionis de Saufenberg* rarius occurrit. Legitur in Rudolphi & Ottonis Marchionum Charta An. 1336. in qua Marggravii Saufenbergæ & Domini in Rœteln dicuntur. (t) Ab Ernefti Marchionis temporibus invaluit ufus tituli Landgravii in Saufenberg.

Infignia. Ceterum Marchiones Hachbergicæ pariter ac Saufenbergicæ lineæ, & priores quidem constanter, uno eodemque cum Badensibus ufi sunt Infigni. At Saufenbergica ante interitum suum feuto suo areolam Novo-Castrensem cum palo cantheriato adjecit.

Ita Hachbergicæ Periodo imponimus finem, eique appendicis loco subjungimus Brisgovici Landgraviatus Historiam, qui sub hac præsertim Marchionum Periodo viguit. Landgraviatum excipient Rœtelæ & Usenbergæ Dynastæ, quorum terræ Hachbergicis, ut vidimus, maximam partem accesserunt.

(t) *Wir Rudolf und Otte gebrudere, Margrafen von Saufenberg und Herren ze Rœtellein.*

LAND-